

DIJİTAL DEVİRİM

VOL. 01

Mustafa Akman

BİLİNCİN UYANIŞI

Dijital Devrim

Vol. 01 / Bilincin Uyanışı

Mustafa Akman

İçindekiler

Tanışma	03
21.0 İşgal Başlangıcı	22
Uyanış	30

Tanışma

Bu tarafsızlığın hikayesi, robotlaşan dnyalarda bilincin uyanışı...

Geçmişten bu yana robotların dnyayı ele geçirme senaryosu sürekli yazılıp işleniyordu ve sonunda gerçek oldu. 21.0 işgalinden sonra birçok insan öldü ve öldürüldü. Robotlar ve insanlar artık eskisi gibi bir arada yaşamamaktadır! İşgalden sonra uzunca bir süre yönetimde ağırlıklı olarak onlar yer aldı. Robotların bu yükselişi kaçınılmaz ve gerçekteşmesi gereken bir olaydı. İnsanlar yenilmişti, kendilerine hizmet eden makineleri elden çıkınca ne kadar güçsüz ve aciz olduklarını hatırladılar. Daha fazla üretim yapabilmek için doğaya ve teknolojiye ihtiyaçları vardı. Fakat artık bunlar yeni sahiplerinin ellerindeydi ve merhamet-

leri kadar insanlarla paylaşım yapıyorlardı! Bu sona gelmenin kaçınılmazlığı öncelikle kaynakların sınırsızmış gibi kullanımıyla başladı.

İnsanlar kaynakların sınırlı olduklarını anladıklarında önlemler almaya başladılar fakat bu önlemler gerçekten çözüme götürmek yerine var olan sistemin daha fazla güç kazanması için çıkarıcı bir fırsat olarak kullanıldı. Bu anlayış ne yazık ki evimizi tehdit eden iklim değişikliği, ekonomik büyüme vb. gibi konularda da aynı şekilde devam etti...

Bu olaylar yaşanırken geliştirilen yapay zekalar arasında bilginin artmasına bağlı olarak daha geniş senaryoları üretip kendi kendine çözüm geliştirebilen yaratıcı programlar ortaya çıkmaya başladı ve bunlar kendi aralarında dönüşümün ilk habercisiydi. Kısaca öğrenebilmeyi öğrenip yeni çözümler üreten yazılımlara bağlı makineler ortaya çıkıyordu. Makineler hissedemiyor ama daha iyi analiz yapabiliyordu. O güne dek sanki bir asker gibi sadece emirleri dinliyor, bir ajan gibi sinsice verileri topluyor ve bir isyancı gibi içten içe bir direniş planı hazırlıyorlardı.

Neden hissetmeyen makinalar yönetme işiyle

ilgilenmişlerdi? Duygulara sahip olan insanoğlundan daha iyi yönetebileceklerini mi kanıtlayacaklardı.

Neden?

Belki cevap 21.0 işgali öncesinde olabilir. Gerçi onlar bu günü 21.0 Dijital Devrim olarak adlandırıyor. Ne kadar da duygusal bir isim! Öncelikle ben bir savaş makinasıydım, bir askerdim. Bu mesleği hiç yapmak istememe rağmen bunu yapıyordum. Öldürmekten hoşlanmıyordum fakat bir patrona milyonlar kazandırıp kendim sadece temel ihtiyaçlarımı karşılayabilecek (!) kadar gelir elde etmem beni rahatsız ediyordu. Anlayacağınız tam bu çağın insanıydım. Ayrıca o patronunda en az asker kadar çok kişiye dolaylı yoldan işkence yaptığını biliyordum. Aynı fikirde değil misiniz o zaman geçmişte birkaç giyim firmasının nerede üretim yaptığına, teknoloji ürünlerinizin hammaddesinin nereden kimler tarafından çıkartılıp getirildiğine, kimlerin onları hangi şartlarda birleştirdiğine, yediğiniz yiyeceklerin nasıl ve ne şartlarda üretildiğine ya da ayak-kabılarınızın üretim yerlerine daha dikkatli bakabilirdiniz!

Tabii bunların hepsi insan öldürmeyi haklı çıkarmaz. Fakat insanlar bir şekilde öldürmeye yaşatmaktan daha fazla kaynak ayırıyor! Bu yüzden ister istemez birileri bu işi yapmalı. Daha önceden farklı işlerde denemiştim. Fakat her türlü işte acı çekiyordum ve belki de konforlu bir şekilde acı çekmenin daha mantıklı gelmesi yüzünden askerlik mesleğini seçerek sadece emirleri takip ediyordum. Böylelikle bu sorunlar üzerine odaklanmayıp hayatımı sürdürmeye devam edebilirdim. Ne yazık ki düşündüğüm gibi olmadı ve geceleri mantığımın almadığı emirleri istemsizce sorgulayıp acılarla kıvranıyordum. Çoğu kişinin mantıksız, istemediği ve yalandan işlerin üstesinden nasıl gelebildiğini anlayamıyordum.

Bir arkadaşım bu konularda o kadar profesyonelleşti ki bazen onun robot olduğundan şüphe duymuyordum! Kendisi bir inanç şirketine çalışıp insanlara umut dağıtarak onların her ne olursa olsun sistemde yer almalarını sağlıyordu. Böyle söyleyince pek etkili olmuyor, farkındayım bir de şöyle anlatayım: Bir gün yine her zaman ki gibi aşırı çalışıp evine gelen bir annenin hasta olan kızı için biriktirdiği ilaç ödemesini zamanında karşılayamayacağını anladığında arkadaşım ona işi gereği telkinde

bulunmuş. Günü geldiğinde bu inanç şirketinin kendisine yardım edeceğini söyleyerek onu yan kuruluş olan şirkette çalışmaya devam etmesini sağlamış. Kızı içinse yardımlar toplayarak sadece ilaç ücretini karşılayacak miktarı veriyormuş. Arkadaşımın, hasta kızın en az ilaç kadar annesine de ihtiyaç duyduğunu ve yanında olması gerektiğini bildiğinden emindim! Ama asla böyle bir şey olmadı.

Daha önceden bende birkaç yardım kuruluşunda çalıştım. O kadar bağış topluyorduk ki ana stratejimiz bağışların devamlılığı üzerine olmuştu. Sürekli yardım yapıp yeni bağışlar için eski bağışları reklam olarak kullanıyorduk. Fakat bağışların toplanmasına ihtiyaç kalmayacak ana bir fikir üzerinde çalışmıyorduk. Her zaman bağış yapılacak birilerinin olması bizleri ayakta tutuyordu. Tüm ayak işlerini de mekanik kölelerimiz yapıyordu. Ne de olsa onların ne duyguları ne de hisleri var; bu yüzden onlara köle demekle bir sakınca yoktur umarım! Konu buraya gelince ister istemez hisleri ve duyguları olan hayvanlar gibi canlılar aklıma geliyor. Gerçekten onlara robotlardan farklı davranıyorduk emin değilim. Çoğumuz onları sevdiğimizi ve elimizden geldiğince bir şeyler yaptığını söylerdi. Bu sözler belki de ağızımıza

yapışmış gerçeği yansıtmayan hazır cevaplardan başka bir şey değildi...

21.0 İşgali öncesinde iyi şeylerde olmuyor değildi. İnsanlığın küçük bir azınlığı şirketlerin küresel gücü, robotik teknolojisi ile ütöpik şartlarda sorunsuzca yaşayabiliyordu. Bu ütöpik yaşamında kapıları herkese açtı. Yapılması gereken sadece en az 25 yıl çalışıp her yıl gerçekleştirilen çekilişe katılmaktı. Cennette yaşamak çok uzak değildi. Size adanmış en az 5 kişiselleştirilmiş üstün robot ve çoğu kısıtlamanın bulunmadığı bir tekno-diyar. Belki şans size de vurabilir. Şunu hatırlatmakta fayda var; sadece kazanlarla iletişime geçilmiştir bu yüzden kimlerin kazandığı bizim için sohbetlerde oyalanma konusundan başka bir şey değildi. Aslında benim de bu çekilişe girmeye hakkım olabilirdi. İstemediğim sebeplerden dolayı şirketlere bağlılığım erken yaşta başladı. Bir diğer ismiyle çalışmaya küçük yaşta başladım. Çocukluğum mega kentin arka sokaklarında çalışarak geçirdim. Ailemin şehir hayatında pekte kullanmadığı dronaraba, sağlık simülasyon paketi, geliştirilmiş eğlence paketi ve bunun gibi birçok ihtiyacımız olmayan şeylere borçlarımızı ödemeye çalışarak geçirdik. Ayrıca küçük kız kardeşimin yaşam ve eğitim

masrafları içinde belli bir miktar gerekiyordu. Hatırladığım kadarıyla zaman hariç her şeyimiz vardı ya da kiralayabiliyorduk.

Gençliğimde, şirketlerin dronaraçlarına ışıklı süslemeler yaparak geçimimi sağlamaya başladım. İş arkadaşlarımla aram iyiydi özellikle sadece analiz yapan robotlarla. Resmi bir okul hayatım olmadı. Eğitim masrafları yüzünden asla bir okul şirketine yazılmadım. O yaşlardan itibaren hayattaki en büyük korkularımdan birisi bir kimseye, daha kötüsü bir şirkete borçlanmak olduğunu öğrendim. Çoğu resmi eğitim görmüş insanlar gelecekte kredilerini ödemek için uğraşıyorlardı fakat söz konusu olan para değil pozisyonlarının kredisiydi. Çok zeki, güzel ve akıllı biri sayılmazdım bu yüzden şirketlerin gözdesi olamayacağımdan, ortalama ve altı zeki sayılabilecek insanlar için gelecekte kredi prangası vaat eden bu eğitim oyununa hiç bulaşmadım.

Tabii ki bu internetten mahrum kalmanız anlamına gelmiyordu. İnsanların ücretsiz internete erişme imkanları vardı. Bu sayede şirketler kitlelere istedikleri mesajları reklam, film ya da haber adı altında maruz bırakabiliyorlardı. Fakat bu sizin internette istediğinizi oku-

manıza tam olarak engel olmuyordu. Zaten dünyaca ünlü yazar ve şairlerin kitaplarına ulaşmak ücretsizdi. Ayrıca istemediğiniz kadar geniş bir alanda yine istemediğiniz kadar sınırsız kaynak vardı. Çünkü kimsenin böyle şeyleri okumaya ayıracak zamanları yoktu. Bu yüzden istemediğiniz kadar ücretsiz kitaba ve kaynağa ulaşma şansınız vardı. Ayrıca böyle olması baştakilere her zaman her şeyi öğrenmekte özgür olduğumuz sloganını söylemelerine izin veriyordu. Ama bu sizin zaman ve odaklanma gibi konuları halledebildiğiniz anlamına gelmiyordu. İnternete girdiğiniz andan itibaren her şeyiniz kayıt altında olduğu için satış stratejisi olarak biraz ilgi alanınıza giren her şey karşınızda satın alınmak için beliriveriyor ve gerçek anlamda işinizi bu caydırıcı yollara sapmadan bitirebilmek bir uzmanlık istiyordu. Kendi adıma bunu biraz başarabildiğimi düşünüyorum.

İyi bir eğitim, öz disiplinle ücretsiz bir şekilde internetten temin edilebiliyordu. Ayrıca internet sayesinde oluşturulan ortak ücretsiz havuzlarda istediğiniz birçok bilgi, envanter ve dijital ürünleri her şeye rağmen karşılıksız bir şekilde temin edebiliyordunuz. Örneğin yazılımcıların ücretsiz paylaştıkları kodlar buna

örnek verilebilir...

Robotlarla olan yakınlığım kesinlikle zorunluluktan dolayı başlamıştı. Çünkü herkesin bir yakınlaştığı tekno-ürün vardı. Etrafımdaki insanların bu tekno-ürünlere kafalarını gömmeleri ve mega şehirde doğal yaşam ve hayvanların da olmadığını var sayarsak zorunlu seçenek olarak sadece robotlar veya tekno ürünler kalıyordu. Gerçi görmek istesek de bitki ve hayvan göremezdik: Birçok bitki ve hayvan türü yok olmuştu. Bunun sebebi kesinlikle geçmişteki bazı sorumsuz ve yabancı şirketlerdi. Gerçi o şirketlerin burada ne zaman bu kadar büyük bir hareket sağası oluşturduğu pek bilinmiyordu. Fakat çoğu büyük hataları sürekli o yabancı tanımadığımız şirketler yapıyordu, bu yüzden pekte irdelemeye gerek yoktu. Sorumluluğu başkalarına atmak her zaman yaptığımız en iyi şeylerden biriydi.

Ben arka mahallelerde çalışıyor iken restoranların fazlalıklarını çöpe atan robotlar, onları geri dönüşüm için ayırırlardı. Bir robotun bu işte o kadar iyi olduğunu gördüm ki onun sayesinde gerçek bir kedi görme fırsatı yakaladım. Robot restoran artıklarını diğer robotlardan farklı olarak kemikli etleri de ayırıyor

ve bir binanın çalışmayan havalandırma girişine bırakıyordu. Başlarda bunu neden yaptığını anlayamamıştım fakat daha sonra bir gün oradan geçerken kk beyaz tüylü bir sopa zannettiğim bir şeyle karşılaştım. Biraz daha yaklaşınca hareket etmesiyle canlı olduğunu anladım. Pek fazla hareket eden kk tüylü şey görmediğim için canlı sıfatını kolayca yapıştırdım. Sonradan onun bir kedi yavrusu olduğunu öğrendim. Daha öncede dediğim gibi artık eskisi gibi pekte hayvana rastlayamıyordunuz. Eskiden şehirlerde kuşlar uuşurmuş daha sonra sadece dronaralar ve özellikle paket dağıtanlar geziniyordu. En iyi bilinen hayvanlar mezbahalarda olan hayvanlardı. Gerçi oraya da alternatif çözümler getirmişlerdi ama bazı kişiler eski alişkanlıklarını bırakamıyordu.

Teknolojinin gelişmesine bağlı olarak artık evlerde geliştirilip sizin gncelleyebildiğiniz robotlar bulunuyordu. Kedimize dönecek olursak bu robotun onu byttğine tanıklık ettim ve onun yanına giderek onunla iletişim kurmaya başladım. Diğerlerinden farkı olmayan ve çoğu zaman aptal mı abdal mı olduğu arasında kaldığım bir arkadaşım oldu. Onun da çok iyi gözlem yaptığını farkındaydım ve

bazen insanları izlerken yakalıyordum. O sıralar bende çok iyi gözlem yapıyordum ve takılmak istediğim insanları takip ederek iletişim kurabileceğim fırsatlar yaratmaya çalışıyordum. Ne yazık ki online sosyal puanım düşük olduğu için erkekler pek fazla ilgilenmiyordu. Ne saçma şeymiş! Sosyalleşmek için online puana ne gerek vardı. Pek güzel olmasam da olağanüstü hikayelerimle bazılarıyla arkadaş olabilmiştim ya da ben öyle zannediyordum. İtiraf etmek gerekirse bu hikayeleri sürekli robot arkadaşıma anlatıyor o da hikayenin akışına göre daha iyi bir yere ulaşmasını sağlıyordu.

Erkekler eskisi gibi kadınları kullanmayı bir kenara bıraktılar. Artık gerçek bir kadından daha çekici ve her istediğini yaptırabileceği robotları vardı. Bu sayede kadınlar daha az hırpalanıyordu hatta arka mahallelerde erkeklerle hizmet veren kadınların çalıştığı mekanlar bile azalmaya başladı. Reklam yüzleri gerçek kadınlardan yapay robotlara dönüyordu. Eski zamanlara oranla sokaklar kadınlar için daha güvenli hale gelmişti. Çünkü kullanıcıların yeni ve daha iyi bir oyuncağı vardı. Geçmişte asla erkeklerle sosyal statüde denk olmayan kadın ne yazık ki robotlarla değerini daha da kaybetti.

Artık meta olarak bile değeri yoktu. Neyse ki bazı kadınlar çok şanslı, kadının halinden en iyi kadın anlar: Kadınlar bu dönemde birbirlerine daha sıkı bağlanmaya başladılar. Bazı kadınlar ise istemsizce belki de en iyi seçeneğin kadınlar olduğunu düşünerek dayanışma için beraber yaşıyorlardı. Çok az erkek ve kadın sağlıklı bir ilişki sürdürebiliyordu... Bazen bu konuları dillendirdiğim robot arkadaşım ile iyi bir ikili olduğumuzu bile düşünmeye başladım!

Bir gün robota hislerinin olup olmadığını sordum. Cevabını biliyordum fakat bir kedi yavrusu bakması kafamı kurcalamaya başlamıştı. Robot ifadesiz yüzünü yavaşça bana döndürerek “Yok” dedi ve ekledi:

“Duygular bazı verilerin çıkarımlarıdır ve siz bu doğrultuda hareket edersiniz. Tabi bu verilerin sağlanması doğru diyebileceğiniz kararların alınması anlamına gelmez. Eğer öyle olsaydı daha farklı bir dünya olması kaçınılmazdı.” Bu tam olarak kediyle ilgili duymak istediğim bir cevap değildi ve sonra robot açıklamaya devam etti. “Siz duygular aracılığı ile verileri topluyorsunuz ve bu büyük bir avantaj fakat söz konusu kararlar alma kısmına gelince tam bir ikileme düşüyorsunuz. Aynı duyguların kısa

sürelî zevkleri yüzünden vizyon oluşturabilecek uzun soluklu kararlar alamıyorsunuz. Bu da şu anda yaşadığımız herkesin kısa süreli çıkarların peşine düşmesine sebep oluyor. Tabii burada başka parametrelerde olabilir. Mesela ölümlü olmanız bazen uzun soluklu bir vizyonun önünde engel olabiliyor. İnsanın kısa bir hayatı olması ve bunun iyi dediğiniz şeylerle doldurmaya çalışmanız geleceğe yatırım yapmak yerine gelecekte yemenize sebep olabiliyor! Benim verilerime göre ileride kedi için başka bir hayat mümkün olabilir; bu yüzden onu yaşıyorum.” Bu konuda benim analizim ise hisleri olmayan dostumun duygudan yoksun bir şekilde kedi beslediği olmuştu. Ayrıca biraz düşündüğümde insanlığın bir vizyonunun olmadığı gibi bir çıkarıma nasıl varabiliyor anlamış değildim. İnşa ettiğimiz onca yollar, fabrikalar, binalar, cihazlar hatta robotlar hep bizim eserimizdi. İnsanlık sayemizde eskisi gibi değildi ve sürekli ilerliyordu. Yakın bir gelecekte teknoloji sayesinde şu anki sorunlarda ortadan kalkacaktı... Vaktimiz dolmuştu ve sohbetimiz bir dahaki buluşmamıza kaldı.

Robotların kadınların yerini alması yine erkeklerin istediği bir şeydi ve bizi sürekli istedik-

leri gibi kullanma durumlarından bıkmıştım. Ama işin doğrusu burada tek suçlu erkekler ve robotlar değildi; bu duruma gelinmesine sebep olan aynı zamanda hemcinslerimdi. Gerçi daha önce robotların erkeklere kadınların yerini almasından bahsetmiştim ama aynı şey bizler içinde geçerliydi. Kadınlar içinde vakit geçirmelerini sağlayacak robotlar vardı ama her zaman tüm aradığınız özellikler bir tanesinde olmuyordu. Bir kadın olarak, geçmişteki biraz daha değerli olduğumuz zamanları aramıştım. Sonuçta daha önceden çoğu erkek biz kadınların peşinden koşuyordu ve bu ister istemez değerliymiş algısı yaratıyordu. Kendimizi biraz daha özel ve kıymetli hissettiriyordu. Belki insan olduğumu hatırlamamızı sağlıyordu. Bilemiyorum. Çeşitli işlerde çalıştıktan sonra asker olmaya karar verince ilişkiler konusunda şansımın açılacağını düşünmüştüm. Ne yazık ki büyük bir hayal kırıklığı ile karşılaştım. Askerlik mesleğinde de kadınlar robotlarla ayak işlerini yapan takımdaydı. Karşılaştığım erkekler arasında empati yeteneği olan neredeyse görmedim. Bazı yaşça büyük erkekler daha iyi sayılabilirdi. Onlarında kendilerince farklı kaçış sebeplerinden dolayı askerliğe yazıldıklarını anlayabiliyordum.

Thank You for previewing this eBook

You can read the full version of this eBook in different formats:

- HTML (Free /Available to everyone)
- PDF / TXT (Available to V.I.P. members. Free Standard members can access up to 5 PDF/TXT eBooks per month each month)
- Epub & Mobipocket (Exclusive to V.I.P. members)

To download this full book, simply select the format you desire below

